

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 35 (1129) 1978 m. rugsėjo mėn. 9 d.

Melbourne

XXIII METAI

Iš vien su Pavergta Lietuvių Tauta

Naujai PLB valdybai darbą pradėjus.

Reikia džiaugtis, kad tuo metu, kai mūsų centrinės organizacijos sensta, nebeteri platesnės atsparos tautoje ir išeivijoje (politinės partijos), iškyla kiti veiklūs junginiai, kurie eina su laiko dvasia, puoselėja lietuvių tautos amžinuosius troškimus, savo veiklos gaires remia viso laisvojo pasaulio lietuviais ir nebijo turėti ryšių su pavergta lietuvių tauta.

PLB seimo nutarimai yra giliai išmąstyti, plačiai išdiskutuoti, viso laisvojo lietuvių pasaulio nubalsuoti. Už juos pasisakė net keturiolikos kraštų lietuvių atstovai - iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, JAV - bių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venecuelos, Vakarų Vokietijos ir Naujosios Zelandijos.

Pirmą kartą mūsų išeivijos istorijoje tiek atstovų iš tiek kraštų suvažiavo, tris dienas Toronte tartinai svarbius klausimus kėlė ir nutarimus priėmė. Rengėjų gerai organizuotas seimas pasirodė savo vardo vertas. Jo nutarimai pasiekė ne tik laisvojo pasaulio lietuvius, bet ir okupuotąją Lietuvą. Vadinausi, yra visuotini, skirti lietuvių tautai ir Lietuvai. Nėra abejonės, kad šie nutarimai bus labai nemalonūs Lietuvos okupantui, užtat bus mielai priimti kovojančios lietuvių tautos.

Mes pirmiausia atkreipiame dėmesį į pirmąją nutarimų dalį — "Žodis lietuviams tėvynėje ir svetur", kur iškeliamos lietuvių tautos Lietuvoje laisvės kovos pastangos, pasisakoma už nepriklausomos Lietuvos atkūrimą ir nurodomos šiuo reikalu pagrįstos viltys.

Reikia pagirti nutarimų kūrėjus, kad jie, rašydami rezoliucijas, buvo realūs, kas galima suprasti iš jų kreipimosi į lietuvių tautą žodžiu: "pasitikėti savo jėgomis bei solidarumu ir laikyti glaudų ryšį tarp pavergtųjų ir laisvųjų lietuvių; kurti ir išlaikyti sąmoningas tvirtos moralės lietuviškas šeimas visame pasaulyje, siekiant gausaus prieauglio ir jį auklėjant lietuviškoje krikščioniškoje dvasioje, įtaigoti laisvojo pasaulio viešąją opinią įžvelgti komunistų kėslus, savo veiksmų neremti iliuzijomis ir efektyviai ginti skriaudžiamųjų teises".

Reikia dar kartą pagirti PLB seimą, kad jis nesikrato ryšių su pavergta lietuvių tauta: "Seimas didžiai vertina Lietuvos katalikų Baž-

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

nyčios Kronikos" bei kitos pagrindžio spaudos leidimą ir prašo visų kraštų Lietuvių bendruomenes visais galimais būdais šias pastangas remti.

Kitose nutarimų vietose kalbama apie pastangas plėsti politinių kalinių gelbėjimo akciją, atgaivinti vysk. M. Valančiaus puoselėtą blaivybės idėją. Sakoma: "Įgalinti laisvojo pasaulio viešąją opinią įžvelgti komunistų kėslus, savo veiksmų neremti iliuzijomis". Kitaip tariant, nepasitikėti įvairių politikierių mums pigiai duodamais pažadais.

Malonu, kad PLB seimas atkreipė savo dėmesį į Lietuvos Bažnyčios reikalus: "Seimas prašo PLB valdybą kreiptis į Šventąjį Sostą, Lenkijos vyskupų konferenciją, Varšuvos ir Gniezno arkivyskupą kardinolą Wyszyński, Lenkijos primą, ir Lomžos vyskupą, kad lietuviams būtų užtikrintos tos pačios teisės melstis lietuvių kalba ir naudotis Seinų katedra, kaip ir lenkams, kad katalikų Bažnyčia Lenkijoje Seinų - Punsko lietuvius laikytų lygiateisiais Bažnyčios nūnumis ir dukterimis.

Kalbant apie Lietuvos Bažny-

čios administracijos reikalus, reikia pripažinti, kad tikrai nenormalus faktas, kad Vilniaus vyskupija vis dar nėra Lietuvos katalikų bažnytinės provincijos dalis. Tuo metu, kai Vatikano įstaigos pripažino Lenkijos dalimi buvusias Vokietijos rytines provincijas ir paskyrė joms lenkus vyskopus, Vilniaus arkivyskupijos klausimas nebuvo sprendžiamas, bent jau Lietuvos naudai. Taigi nutarimų punkte sakoma: "Bendradarbiaujant su kitais veiksniais, siekti, kad Vilniaus arkivyskupija Šventojo Sosto būtų prijungta prie Lietuvos bažnytinės provincijos. Taipgi prašyti, kad Karaliaučiaus sritis būtų išimta iš Lenkijos bažnytinės provincijos ir priskirta Lietuvos bažnyčiai provincijai". Kitoje vietoje iškeltas reikalas viešai kelti Vilniaus katedros gražinimo katalikams reikalą.

Nėra duomenų, kad Lietuvos vyskupai ir tikintieji esamomis okupacinėmis aplinkybėmis galėtų šiuo reikalu ką padaryti. Taigi kyla reikalas sustiprinti mūsų akciją Vatikane. Šiai veiklai laikas, rodos, patogus, nes a.a. popiežiui Pauliui VI mirus, išrinktas naujas Popiežius. Reikia manyti, kad jis daugiau pažvelgs į labai skaudžius Lietuvos tikinčiųjų reikalus.

Lietuvių tauta šios pasaulinės krizės metu pasisako už dvasinių vertybių pirmumą prieš medžiagines, už pilnutinės žmogiškosios asmenybės laisvą reiškimąsi ir smerkia prievartinį žmogaus teisių slopinimą!

Geriausios Australijos lietuvių jaunių slalomo nugalėtojai Neringos slidininkai - D. Alekna, P. Wolf, A. Vaitiekūnas laimėjęs I vietą.

lietuvių pasaulyje

— Apie Nijolę Sadūnaitę nemažai parašė Čikagos žydų žurnalas "Interreligious Task Force". Įdėta ir daugiau žinių apie padėtį Lietuvoje, pažymėdamas, kad žinios panaudotos iš "Chicago Catholic" laikraščio spausdinamų straipsnių.

— Oklahomos universiteto prof. dr. Vytauto Vardžio knyga anglų kalba apie Lietuvos katalikų Bažnyčią ir disidentus jau atspausdinta, kurią išleido Columbia universitetas. Autorius naudoja visais prieinamais dokumentais, ypač pagrindžio spauda, gerai nušviestas religijos persekiojimas sovietų okupuotoje Lietuvoje ir katalikų veikla.

— Britanijos lietuvių sąskrydis įvyko rugsėjo 2 d. Wolverhamptone, dalyvavo daug lietuvių iš Anglijos, Škotijos ir Valijos. Koncertinę dalį atliko estrados dainininkė Violeta Rakauskaitė, atvykusi iš Vakarų Vokietijos, sol. Justas Černius iš Londono ir tautinių šokių grupės iš Londono ir Wolverhamptono.

— Čikagos solistai - Nerija Linke vičiūtė ir Bernardas Prapuolenis netrukus koncertuos lietuviams Didž. Britanijoje, koncertų penką skiria IV tautinių lietuvių jaunimo kongresui.

— Amerikoje Simo Kudirkos motina Marija Šulskienė su šimtu lietuvių iš Neringos stovyklos reikalavo laisvės Viktorui Petkui Vermonto valstijos Brattleboro mieste. Šią demonstraciją plačiai aprašė vietos laikraštis. Maldomis St. Michael šventovėje buvo prisiminti ne tik nu-teistieji disidentai, bet ir religijos persekiojimas sovietų okupuotoje Lietuvoje.

— Lietuvių kalba Čikagoje Loyolos universitete įvesta modernių kalbų skyriuje, pirmasis semestras pradėtas rugsėjo 5 d. Jame yra trys kursai: Įvadas į lietuvių kalbą, pažengusių ir lietuvių kalbos pagrindai. Tai puiki proga studentams pasigilinti lituanistikoje, o jos nemokantiems - susipažinti su lietuvių kalba.

— Naujosios PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas ir vykdomasis vicepirm. Vaclovas Kleiza tarėsi su VLIKo valdybos nariu Antanu Sabaliu. Planuoja abiejų valdybų susitikimą ir glaudų bendradarbiavimą. Taip pat naujoji PLB valdyba kalbėjosi su generaline konsule Juze Daužvardiene, vyskupu V. Brizgiu, vieningai dirbti lietuvių išlaikymo ir Lietuvos vadavimo darbą.

— "Draugo" dienraščio redaktoriaus ir mūsų nuolatinio bendradarbio Broniaus Kviklio jauniausioji dukra Danguolė Kviklytė Čikagoje išgijo istorijos magistrės laipsnį ir atlikusi mokytojos praktiką išvyko mokytojauti į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. Ji baigė ir Aukštesniąją lituanistinę mokyklą Čikagoje, išskili skaučių veikėja, taip kaip ir jos tėvelis.

— Sol. Ričardas Daunoras, prieš porą metų pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos, rugpiūčio mėnesį koncertavęs pas mus Australijoje, grįžęs į Vokietiją sėkmingai tęsia dainavimo studijas, o rugsėjo 16 d. jis koncertuos Kanadoje Montrealio lietuviams. Koncerto penką skiria būsimam Jaunimo kongresui Europoje.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Daukys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 15 dol. Kituose kraštuose 18 dol. Atskiras numeris - 30 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniais skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Lietuvių kalba senajame Vilniaus univ.

Vilniaus universitetas 1979 metais švęs 400 metų sukaktį. Tai seniausias mokslo židinys šiame Europos regione tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų. Jubiliejui artėjant, Vilniaus universitetinėmis temomis jau ir šiomet nemažai rašoma Lietuvos ir išeivijos spaudoje. Tarp įvairių temų gana įdomi yra ir lietuvių kalbos situacija senajame Vilniaus universitete. Apie lietuvių kalbą Vilniaus universitete XVII amžiuje š.m. "Kultūros barų" žurnalo (leidžiamo Vilniuje) liepos mėnesio numeryje rašo Eugenija Ulčinė. Ji daro tokias išvadas: "Lietuvių kalba Vilniaus universitete (XVII a.) nebuvo dėstomoji kalba (kaip ir bet kuri kita tautinė kalba, pvz., lenkų), todėl nėra reikalo kalbėti apie lietuvių kalbos katedros egzistavimą.

Yra duomenų, jog lietuvių kalba buvo vartojama Valerijono bursoje ir žemesnėse Universiteto klase. Tą patvirtino Širvydo atvejis. J. Lebedžio cituotas raštas leidžia manyti, jog lietuvių kalbos papildomai buvo mokomasi noviciate.

1614 m. Jono Argentaus memorialė reikalaujama įvesti Vil-

niaus universitete lietuvių, latvių ir estų kalbų pratybas, o tai praktiškai reiškė mokslinių būrelių (academiae) steigimą.

1612 m. Mucijus Viteleskus savo memorialė pritaria tų būrelių veiklai ir ją skatina, pažymėdamas jų naudą ir reikalingumą.

1628 m. Lietuvos kongregacijos prašymu šešiams asmenims, mokantiems lietuvių kalbą, sudaromos lengvatos tęsti filosofijos ir teologijos studijas.

1634, 1647 ir 1691 memorialais reikalaujama, kad asmenys, mokantys lietuviškai, sakytų pamokslus refektoriume gimtąja kalba.

Visi šie faktai leidžia daryti išvadą, jog lietuvių kalbos mokymas Vilniaus universitete nebuvo paliktas. Reikalingumas parengti dvasininkų, kurie mokėtų lietuvių kalbą ir galėtų sėkmingiau platinti Lietuvoje katalikų tikėjimą, vertė jėzuitų ordino vyresnybę ieškoti naujų kelių ir koreguoti mokymo sistemą. Kalbiniai būreliai arba "akademijos" laikytini viena svarbiausių lietuvių kalbos mokymo formų Vilniaus universitete XVII a."

GEROS POLITINĖS SISTEMOS PAGRINDAS

Politinės sistemos galime skirti į dvi pagrindines grupes: totalistines diktatūras ir demokratines sistemas. Totalistinės sistemos pagrindinė klaida ir nelaimė piliečių valdomų diktatūros yra tai, kad diktatoriai visai nevertina valdomųjų. Jų sistema yra atremta į fizinę jėgą ir valdomieji neturi žmogaus teisių, jie negali laisvai išreikšti savo valios, jie turi nusilenkti diktatoriaus valiai. Demokratinė sistema yra atremta į žmonių valią. Šioje sistemoje vyksta kitos formos klaida: valdomieji negerbia vyriausybės ir jų išrinktųjų asmenų, įvairios grupės organizacijos, įvairūs sąjūdžiai priešinasi vyriausybės valdymo planams, kečia maištus ir sunkina valdymą.

Atydžiau įsiziūrėję į politines sistemas ir jų trūkumus, galime pasitebėti, kad abiejoms politinių sistemų rūšims trūksta to paties elemento, kuris galėtų padaryti tas politines sistemas geromis. Tas elementas yra tikroji Dievo ir žmonių meilė. Jeigu diktatoriai prisimintų, kad jie yra atsakingi už žmonių gerovę, kad žmogus yra brolis, kad jų valdomieji yra jų, diktatorių,

broliai, jie duotų žmonėms tas politines laisves, kurios jiems priklauso iš žmogiškosios prigimties ir jų valdymas galėtų būti geras.

Jeigu demokratijos piliečiai prisimintų, kad visi žmonės yra broliai, kad reikia žiūrėti ne tik savo naudos ir savo reikalų, bet reikia rūpintis, kad visiems žmonėms būtų gyvenimas įmanomas, tai jie labiau gerbtų savo vyriausybės ir vietoje jiems trukdę, padėtų sunkumus nugalėti. Dievo ir artimo meilės ypatingai reikalinga opozicijoms, kurios daugumoje mato tik vyriausybės klaidas, bet nepripažįsta esamų sunkumų ir vyriausybės teisingų nuopelnų. Tikroji Dievo meilė ir tikroji artimo meilė, meilė Dievo paveikslui žmoguje sukuria nuoširdumo atmosferą, kurioje bet kuri politinės sistemos forma yra veiksminga.

Kun. dr. P. Bačinskas

● **Adelaidėje** vaistininkai nebeturi atidaryti vaistinių naktimis, nes chuliganai užpuola ir vaistinių niekas neapgina, prašo smarkiau bausti chuliganus ir vagis.

TARP SOVIETŲ IR VAKARŲ —
KURČIŲJŲ DIALOGAS

Rugpjūčio 3 d. suėjo lygiai treji metai nuo Helsinkio susitarimų pasirašymo. Vakarų spauda šias metines mini, nurodydama tris pastaruosius sovietų teisminio susidorojimo su pagrindinėmis žmogaus teisėmis atvejais: Šaranskio, Ginzburgo ir Viktoro Petkaus nuteisimą sunkiomis lagerių bausmėmis vien dėl to, kad jie atvirai reikalavo vykdyti Helsinkio susitarimus. Toks grubus susitarimų pažeidimas rodo, kad Helsinkio dvasia yra patekusi į mirtiną pavojų. Vakarų spauda atkreipia dėmesį, kad Helsinkio susitarimai buvo dvigubos klaidos ir dvigubos iliuzijos vaisius. Vakariečiai tikėjosi, kad Maskva ir jos satelitų parašai po susitarimais privers komunistines vyriausybes palaipsniui atleisti prispaudos varžtus pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių srityje. Rusai tikėjosi, kad demokratini vakarų pasaulis kaip ligi tol pasitenkins propagandiniu Maskvos tuščiažodžiu apie žmogaus teisių užtikrinimą komunistų valdomuose kraštuose, ir toliau visa paliekant maždaug kaip buvo ligi Helsinkio konferencijos.

Tikrovė dar kartą skaudžiai apvylė Vakarų pasaulį, akivaizdžiai parodydama, kad sovietai neketina laikytis jokių sutarčių ir jokių tarptautinių įsipareigojimų. Klatingas sovietų žaidimas nedavė Maskvos laukiamų rezultatų. Helsinkio susitarimai tapo moraliniu ginklu politinės, ideologinės, religinės opozicijos rankose komunistų valdomuose kraštuose. Sovietai, remdamiesi Helsinkio susitarimais, labai uoliai kritikuoja kai kurias tikras ar tariamas negeroves Vakaruose. Bet kai Vakaruose dedamos milžiniškos pastangos tas negeroves pašalinti, komunistų valdomuose kraštuose jos vis tebedankstomos melo propagandos miglomis. Taip tęsiasi kurčiųjų dialogas. Lieka viltis, kad ateitį nulems ne melo propaganda, o konkretūs faktai, konkretus įsipareigojimas kovoje už žmogaus bei tautų išlaisvinimą.

LRTV

IŠ LIETUVOS

vakar Vatikaną pasiekė žinia apie Velykių (Panevėžio vyskupijoje) klebono kunigo Henriko Prialgausko mirtį, 85 m. amžiaus. Velionis buvo pašventintas kunigu 1920 m. Ėjo įvairias pareigas Skapiškyje, Imbrade, 1944 m. buvo išveštas į Sibirą, kur katorgoje iškentėjo daugelį metų. Jis buvo plačiai Lietuvoje žinomas ir kaip rašytojas - dramaturgas. Vatikaną pasiekė žinia, kad Gudijos lietuviai šią savaitę neteko dviejų savo kunigų: pirmadienį buvo palaidotas Gervečių klebonas kun. Stanislovas Chodka ir Rodunės klebonas Česlovas Šteinas. Šią savaitę Skuode, Telšių vyskupijoje, palaidotas Narvydžių kapinėse kun. Vilius Balandis, 87 m. Kunigu jis buvo pašventintas 1914 m.

**PADĖKIME LIETUVOS
KRIKŠČIONIMS, KURIE
KENČIA UŽ TIKĖJIMĄ!**

** **Canberra.** Naujuoju biudžetu etninei televizijai ir radijo stotims paskirta \$ 3.633.000. Netrukus radijo etninės stotys bus įsteigtos Wollongonge, Newcastle ir Geelonge.

** **Viktorijos valdžia** daro žygių, kad 1988 m. Olimpiada būtų Melbourne. Valdžiai ji kainuotų apie \$ 600 milijonų, kuriuos surinktų iš loterijų ir pasaulio televizijos stočių už Olimpiados transliacijas.

** **Melbourne** dėl vienos tramvajaus konduktorės Barbaros Biggs, 21 m., kuri atsisakė priklausyti uni-jai, sustreikavo 3.000 tramvajų unijos tarnautojai. Ją verčia prievarta jungtis į prokomunistų vadovaujamą uni-ją. Komunistai suvaliauja, valdžia neistengia juos suvaldyti.

** **NSW policija** suareštavo 19 kroatų kalnuose prie Eden išsirengtoje stovykloje lavintis partizanų veiklai dėl savo tėvynės Kroatijos išlaisvinimo iš Jugoslavijos. Spauda juos pravardžiuoja teroristais, nors jie nieko nenužudė, tik ruošėsi laisvės varpui kada išmušus padėti savo tėvynei. Jau 20 metų, kai komunistinė Jugoslavija kaltina kroatų Australijoj.

** **Sovietų bloko** aukštas KGB saugumo pareigūnas lt. gen. Ion Pacepa pabėgo į Vakarų ir Amerikos saugumui perdavė slaptus dokumentus apie sovietų šnipų veiklą Vakarų Vokietijoje.

** **Indijoje** potvyniuose žuvo 900 žmonių, užlieta vakarinė Bengalija, 31.000 kaimų apsemta, pusantro milijono žmonių be pastogės.

** **Popiežius Jonas Paulius I** pareigas pradėjo rugsėjo 3 d. iškilmingomis šv. Mišiomis Sv. Petro aikštėje Romoje. "The Age" pranešimu iškilnėse dalyvavo apie 250.000 žmonių, pamaldas transliavo televizijos stotys per satelitą į 48 kraštus. Popiežius prašė pasaulio žmonių daugiau melstis, mažiau kovoti, o sekančią dieną priėmė 101 kraštų delegacijas, prašydamas visuose pasaulio kraštuose laisvės religijai.

** **Vietnamo** kariai užėmė Kinijos pasienio keletą kalnų perėjų ir kiniečius muitininkus apmėtė akmenimis.

** **Dr. Juri Novikov** yra pirmasis sovietų vadovaujantis psichiatras, kuriam pasisekė pabėgti į Vakarų. Sovietų saugumas KGB jį vertė leisti nuodus politiniams kaliniams. Savo pergyvenimus ir sovietinį terorą plačiai aprašo Vokietijos "Stern" žurnalo laidose.

** **Egipto** laikraščiai rašo, kad praėjusią savaitę į Adeną - Arabų pusiasalio pietinį uostą atplaukė 5.000 Kubos ginkluotų karių su sovietų karo laivais.

** **Rusų** lėktuvą, skrendantį iš Varšuvos su 85 keleiviais, užvaldė 8 lenkai ir nukreipė į Vakarų Berlyną, kur pasiprašė politinės globos.

TĖVIŠKĖS AIDAI

BROLIUI NUSIKALTUS

Petras yra plačios patirties žmogus, kuris žino žmonių santykius nesant lengvus, kai iškyla asmeniniai ginčai. Tai jis ir klausia Jėzaus: "Kai mano brolis nusikalsta, kiek kartų aš turiu jam atleisti? Ar septynis kartus?"

Petro klausimas turi prasmę. Tai ir mūsų kasdieninis išgyvenimas. Priklausymas tikinčiųjų bendruomenei žmogų neišlaisvina iš klaidų. Iškyla nusistatymai, nepalankios nuomonės, apkalbos, šmeižtai, gandonešiai, užgauna kito garbę. Kiek kartų turime atleisti, pasijautę artimo neteisingai kritikuojami, pažeminti kitų akyse, apšmeižti?

Klausimas yra rimtesnis, negu atrodytų iš pirmo žvilgsnio. Jei nekreipiame dėmesio, vis atleisdami, ar tuo nepaskatiname tą garbės draskytoją ir toliau šmeižti ir eiti blogu keliu? Ar netampame jo blogio talkininkais? Atleidžiant užgauliojimus, ar nėra teisningumo trūkumas ir atsisakymas savo asmenybės? Kai akis už akį ir dantis už dantį yra natūralus atsikirtimas.

Jėzus, atsakydamas Petru, pateikia skirtingą atleidimo skaičių: "Septyniasdešimt septynis kartus!" Tai reiškia jau iš viso ne aritmetinį skaičiavimą, bet atleisti žmonėms neribotą kartų skaičių. Tam turime išsisukinėjimų: aš tau atleidžiu, bet to niekada nepamiršiu! Bet ar tai atleidimas? Geriau čia būtų pasakyti, kad nesuprantu Jėzaus reikalavimo. Todėl Jėzus ir pasako palyginimą, nurodydamas atleidimo nepaprastai didelę svarbą.

Tai karaliaus istorija, kuris savo tarnautojui dovanoja milžinišką skolą. Tačiau tas pats tarnautojas netrukus sutikęs savo skolininką jį smaugia, kad jam gražintų mažytę skolą. Jėzus padaro išvadą: "Jei kiekvienas iš tikros širdies neatleisite savo broliui, taip ir mano dangiškasis Tėvas padarys jums".

Ši istorija yra įdomi, aktuali, ir mus moko svarbų dalyką. Mes turime Dievo visiškai klausyti konkrečiu atveju, kur tik turime progos ir galimybės atleisti kitiems. Jei parodome Dievo gailestingumo kitiems, Dievas ir mums parodys didesnį gailestingumą. Dievas teikia mums savo malonės ir atleidžia mūsų nuodėmes. Dievas yra vienintelis teisėjas ir mūsų gyvenimo tikslas. Kaip mes stovime Dievo akių vaizdoje?

Turime artintis prie spinduliuojančios dangiškojo Tėvo meilės. Tada užgavimas nebeteri mus liūdinti ir vesti į pagiežą. Padaryta neteisybė lieka, bet jei mes iš tikro norime Dievą taip laisvai mylėti, kaip Jėzus moko, mes turime Dievo gailestingumu visiškai pasitikėti. Tik tada žmogus darosi kito žmogaus nepažeidžiamas. Šv. Jokūbas apaštalas mus moko: "Kas nenusideda kalba, tas yra tobulas žmogus; jis sugebės pažaboti ir visą kūną. Žiūrėkite, kokia maža ugnelė padega didžiausią girią; ir liežuvis yra ugnis!" PD

Kokia didinga lietuviška daina ir širdis!

Antanas Bakaitis filosofiskai apmąsto Melbourne Dainos Sambūrio išvyką į Dainų Šventę ir gastroles Amerikoje ir Kanadoje.

Pradedame atsigauti nuo kelionės nuovargio ir laiko pasikeitimo, ir atbūdame tarsi iš ilgo ir gražaus sapno. Kiek buvo baimintis dėl apsisprendimo tokiam "brandžiam" amžiui keliauti, tiek dabar džiaugiamės kelionės patirtimi. Praturtėjome pasaulio ir žmogaus pažintimi, o savo širdis pripildėme neužmirštamų draugysčių šiluma. Jeigu neparsivežėm nei aukso, nei sidabro, anei žėrinčių perlų, tai parsivežėm širdžių džiaugsmą, kuris jokiomis vertybėmis neįkainuojamas ir nenuperkamas. Tai senų ir naujų draugysčių užpatentavimas. Viešpatie, kaip mes Tau turime būti dėkingi!

Štai, sveiki kaip paukščiai, perskridome plačiuosius vandenynus. Nepaliesti buvome Čikagos demonstrantų, nei New Yorko kišenvaigių, neužsikrėtėm jokių partinių erzelių liga, o pagilėjome pažintimi, kad ir turte, ir neturte, ir minioje, ir viešumoje, ir gilioje gamtos spalvų ir paukščių giesmių simfonijoje visur mus lydi Didžiosios Išminties akis, kviesdama analizuoti mus supančiąją aplinką ir joje susivokti kas esi, ir kur bei kaip eini.

Ir taip žmogus jautiesi esąs menka dulkelė, skrisdama viršum milijoninių didmiesčių, kur apačioje minios, tokių pat kaip ir tu, knibžda, skuba, nešdamiesi kiekvienas savo širdyje nepakeliamą gyvenimo našta, skausmą dėl nevykusios meilės, dėl įstancios šeimos, dėl vaikų, dėl agonijoje besikankinančio artimo žmogaus - dėl neišsamių ir žodžiu neišsakomų įtampų.

O kai tavo akys visa tą daugmilijoninę skrupulingą širdžių minią gali aprėpti pro mažą burzgenčio lėktuvo apskritą langelį, koks reliatyviai mažas tampa tas žmogus ir jo rūpesčiai. O visgi ir vėl koks didelis jis, kai imi mąstyti, kad skrendi apie trisdešimt kilometrų aukštyje, kad nakties tam sa, nė vandenynų neužmatomi toliai netrukdo lėktuvo komplikotos mašinerijos minutiniu tikslumu pro visokias gamtines kliūtis nugaleti tūkstantinių mylių atstumus ir nusėsti ten, kur tos mažosios dulkės protelis ir valia panorės.

Ir čia įmatai tos dulkės žėrijimą, nušviestą tos Didžiosios Išminties, kuri tarė: "FIAT" - Tebūnie! Kokia didelė ir didinga to-

ji Išmintis galime spręsti tik iš to, kad žmogus, išknisęs tik mažus jos turtų trupinėlius, apsieiškia tokiais dideliais išradimais.

Sustoji ir susimąstai, ir vėl žiūri į tą žmogų, tą žėrintį Apvaizdos nušviestą perlą, ir jis iš dulkės ima augti į didelį medį, ant kurio šakų noksta atpirkimo vaisiai: gėrio, grožio ir meilės kūryba. Ir prabėgi akimis lankytus muziejus, muzikos ir dainos koncertus, gamtoje stebėtus stebuklus, ir draugų meilės auką, kurią jie sudėjo visa tai aprodydami, ir širdis prisipildo džiaugsmo apstumu.

O Toronte Dainų Šventė, koncertai, tūkstantinis choras, kanclininkai, orkestras, vaikų choro skardūs balseliai, kaip Romos kolizėjaus milžiniška salė, pripildyta ne varu suvartų, bet savo noru ir auka suskridusių iš visų pasaulio kampų, ištroškusių pasisemti ir duoti lietuviškos dvasios atgaivos 14.000 širdžių, tebestovi prieš akis, kaip gyvas liudininkas, kad mes nenori mirti, kad mes esame gyvi ir veržlūs!

O kaip riedėtų džiaugsmo ašaros mūsų Sibiro kankinių, reginčių tą mūsų masinį triumfą. Kaip gaila, kad jų negali pasiekti mūsų atsiekimų paguoda.

Mintis daug pajėgesnė už žodį

ir plunksną. Ji tą pačią sekundę džiaugiasi Hamiltono lietuvių tikrai šiltu draugiškumu, grįžta į Torontą, Clevelandą, Čikagą, Los Angeles, ir mato kiekvieną detalę ir tą masinį mums parodytą draugiškumą, kuris mus visus stebino ir jaudino ir pripildė mūsų širdis džiaugsmo apstumu ir giliu dėkingumu. Miela ir gera, kad mūsų tauta neprarado sau būdingo nuosirdumo ir vaišingumo nė varge, nė svetimybų veikiamo ir niokojama.

O ką bekalbėti apie senus draugus ir gimines! Atsiradęs jų pasitogėje iš karto pasijunti lyg į tėviškę po ilgų studijų metų grįžęs. Nepaprastas rūpinimasis ir globa, ir širdžių artumas, ir ilgesio ir meilės kupini žvilgsniai, tik brolių ir seserų ir tėvų pirkiose tesutinkami, tave glosto ir myluoja. Ak, kaip gera buvo būti su Jumis ir pasisemti naujos stiprybės prasmingam gyvenimui!

Ir po visų regėjimų miškų, kalnų, sraunių upelių bei vandens krioklių, tenka vėl grįžti į savo gūstą ir vienatvę, tik nešinam vienu dideliu turtu: dėkingumu visiems tiems, kurie mūsų kelionę taip apšvietė praturtino džiaugsmu ir meile. Ačiū iš visos širdies!

A. Bakaitis

ALK FEDERACIJOS VALDYBA POSĖDŽIAVO

Parapijos Namuose Kensingtone rugsėjo 1 d. posėdžiavo Federacijos Valdyba. Mūsų pirmininkas V. Laukaitis prieš gerą mėnesį buvo nusiuntęs laišką ALB Krašto Valdybos pirm. prof. A. Kabailai dėl peticijos paruošimo Australijos parlamentui ir senatui, kai visi turime užstoti Lietuvoje nekaltai nuteistuosius lietuvius disidentus. Krašto valdybos pirm. dabar atsakė, kad peticijas gali ruošti ir siųsti bet kuri organizacija. Tad Federacijos valdyba paruošė tokią peticiją, ją atspausdino spaustuvėje ir išsiuntinėjo visiems ALK Federacijos Igaliotiniams surinkti parašų ir nusiųsti sovo elektorato senatoriui, kad jos būtų iškeltos Federaliniame senate. Visi turime užstoti sovietų pavergtos Lietuvos sūnus ir dukras, skaudžiai baudžiamus už žmogaus teises.

Religinės Šalpos Vajaus aukas dėl persekiojamos Bažnyčios Lie-

tuvoje jau patikrino Melbourne Lietuvių Bendruomenės revizijos komisija ir aukos bus persiųstos Religinės Šalpos Vykdomajam komitetui į New Yorką.

Federacijos Valdyba nuoširdžiai dėkoja menininkui V. Jeršovui, vel tui sukūrusiam ir pagaminusiam lietuviškų ornamentų procesijų kryžių, kuris dabar iškeltas Šv. Jono bažnyčioje Melbourne prie didžiojo altoriaus. Medžiagą finansavo St. Šiuškus.

Prano Pusdešrio parašytas dramos veiklas ŠVIESA NUO KALNO, kurį Adelaidėje jau porą kartų pastatė VAIDILLOS teatras, pakviestas į Melbourną ir Lietuvių Namuose spalio 29 d., sekmadienį, bus pastatytas. Tikimės, kad kartu su teatru atvažiuos ir pats šio idomaus dramos veikalo autorius. Tas dramos kūrinys savo minčių gylumu ir atskirų sentencijų prasmingumu yra nepaprastas. PD

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 16 dieną, šeštadienį

RICHMOND TOWN HALL Bridge Rd., MELBOURNE

Baliaus pradžia 6 val. vak.

Puikūs orkestras. Gera vakarienė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai krautuvių kainom.

Pakvietimai \$ 9.50, moksleiviams \$ 5.

Stalus užsakyti pas V. Laukaitį, Tel. 93 6495, sekmadieniais prie bažnyčios.

EUROPOS LAUKAIS

Keliavimas dabar tobulėja. Nusiperki pirmos klasės traukinio bilietą (Eurailpass) savaitei ar mėnesiui ir keliauji per visą Europą, kur tik nori. Gali iš traukinio neišlipti, keliauk, kol nusibos ar kol tavo bilieto laikas pasibaigs. Pirmą klase keleivių daug mažiau ir patogiau sėdėti, o taip pat gali ir pamiegoti.

Šitokią kelionę pradėjau iš Atėnų. Iš Graikijos laivu mus perkėlė į Italiją ir taip Pietinėje Italijoje iš Brindisi traukiniu į Romą. Laukai čia uolėti ir panašūs, kaip Graikijoje. Vis uolos, o kai kur apelsinų, alyvų citrinų ir vynuogių sodai ar sodeliai. Jau arčiau Romos būta kai kur ir kviečių pasėlių, bet jau nupiauta. Iš Romos iki Milano visai panašu. Tik prieš Milaną jau lyguma ir viskas žalia. Iš Milano link Šveicarijos kelionė jau į kalnus. Čia visai kitas vaizdas. Tai Alpių kalnai. Traukinys sukosi apie kalnus, lindo per tunelius, važiavo paežeriais. Kai kur tarpkalnė žaliuojantys slėniai. Graži Šveicarija, bet neatrodo, kad ji iš tų kalnų galėtų būti turtinga. Ji tačiau yra turtinga. Žinoma, ne iš kalnų, bet iš turistų. Juk čia ir mūsų Maioris rašė apie Keturių kantonų ežerą ir varpus Liucernos.

Kartu traukinyje sėdėjau su viena studente šveicare. Ji buvo iš Bazelio. Aš paklausiau, ar ji yra girdėjusi apie profesorių Eretą. Ji pasakė, kad su Ereto dukra buvo draugės. Taip mes iš karto pasidarėm pažįstami. Bazelyje tačiau ji išlipo.

Vokietija yra Europos širdis. Čia važiuoji, kaip rūtų daržely. Visur žalia, žalia. Pasėliai dar nepiauti, bet rugiai ir kviečiai jau laukė piovėjų. O kokie gražūs miškeliai! Traukinio pakelėj krūmai ir krūmokšniai grakščiai lenkia galvas ir sveikina keleivius. Gimsta kartais jausmas, kaip gražu čia žemėj, kad norėtum su Baranausku kartoti, nežinai, kur esi, ar danguj, ar rojui. Taip kietai spaudžia širdį.

kad mūsų rojų, mūsų šalelę niojoja priešas.

Tas pats važiuojant Danijos laukais. Visur žalia, jauku. Čia dar panašiau mūsų kraštui. Nėra kalnų, o tik kalvos, ant kurių lapuočių gojai, aplinkui dirvos, pasėliai, vienur kitur pievos, kuriose ganosi karvės.

Tikrai Danija panaši į Lietuvą. Mačiau porą ir šiaudinių stogų. Šiaip visur namai raudonai dažyti.

Kai traukinys išlindo iš krūmų ir priartėjo prie jūros, pravėriau langą ir norėjau pajust dvelkimą nuo Baltijos jūros. Taip, rodos, ir pūtė vėjelis tiesiog nuo Palangos.

Traukinys užvažiavo ant plausto, ir taip mes plaukėme Baltijos jūra į Švediją. Čia dar ne atvira jūra, bet tik sąsiauris, ir jokio supimo dar nebuvo. Pagaliau čia ne šiaip sau plaustas, bet visas laivas, ant kurio gali visas traukinys užvažiuoti.

Švedijoje laukai jau kitoki. Čia nemaža uolų, akmenų. Taip pat nemaža čia ežerų. Miškeliai ne labai derlingi. Berželiai lyg apsiverkę stovi kieto akmens prislėgti. Pušaitės jau lipa į kalną ir kabinas į akmens skalą. Kur tik ežeriukas, ten ir kiti lapuočiai sutūpę atsigert vandens. Gera čia būtų mūsų žvejams. Ežeriukai tokie gražūs, kad, rodos, ir sėsk pažvejoti. Išvažiuoji į slėnį, čia pasėliai, bet kažkaip netokie derlingi, kaip Danijoje. Keliais, keliukais išraižytos dirvos, o prie kalvikių sodybos. Tai švedų kaimai. Sodybos daugiausia ne pavienės, o visam telkinys. Namai visur panašūs - mediniai, raudonai dažyti, balti langai. Nemažai dviaukščių namų. Stogai visur čerpėmis dengti, o kai kur skarda ar kita tamsia medžiaga. Matyti, kad švedai turtingesni už danus. Keliai visur meksfaltuoti, net kaimuose į ūkininkų sodybas.

Stockholmo miestas

Geležinkelio stotis Stockholme gana didelė. Stotyje visas gyvenimas.

Čia eilė krautuvų, kelios valgyklos, paštas, telefonai, bankas pinigams pakeisti ir gera stoties informacija. Čia gali klausti ne tik, kada traukiniai eina, bet ir kur viešbutį gauti, ką verta pamatyti ir pan. Gali klausti įvairiom kalbom - angliškai, vokiškai, prancūziškai, itališkai. Geriausia susikalbėti angliškai. Angliškai gali susikalbėti traukinio su konduktoriais, taksio šoferiais, su pardavėjais didesnėse krautuvėse.

Gerai čia ir viešbučiai. Kabinoje čia visas apartmentas su dušu, apšildymas ir vėdinimas, telefonas, radijo, televizija. Puiki valgykla ir modernišką barą. Viskas tačiau brangu. Už paprastą kambariuką vienam žmogui nakčiai sumoka 120 kronų, tai yra 30 dolerių. Ypač brangūs gėrimai. Konjako bonka (Remy Martin) kaštuoja 176 kronos (apie 44 dol.). Aukštos ir kitos kainos: kostiumas 200 dol., vyr. marškiniai 20 dol., mot. batukai 50 dol. Restorane pietų nepavalgysi be 25 dolerių. Uždarbiai čia aukštesni - apie 3.500 kronų mėnesiui, kas išeitų apie \$ 200 savaitei. Švediškos prekės užsienyje todėl brangios. "Volvo" mašinų yra ir Australijoje, bet jos nepaprastai brangios, nes yra švedų gaminy.

Pats Stockholmo miestas gražus ir didelis. Jau milijoninis miestas (1.300.000). Pastatai ir pats miesto išdėstymas jau didmiesčio. Žinoma, gatvės senovėje nebuvo daromos plačios, bet Stockholme jos nesiauros. Matyt, kad toji miesto dalis statyta jau vėliau. Įdomiai miestas sumodernintas. Švedai negriovė didelių pastatų ir nevedė autostradų, bet jie pravedė tiltus. Tie tiltai vietomis taip suraizgyti, kad nebesupranti, ar tiltų sankryžoje pastatytas namas, ar namas taip apraizgytas tiltais, kad gali į kiekvieną jo aukštą atvažiuoti mašina. Kaip tik mačiau vieną tokią didžiulę krautuvę, į kurios kiekvieną aukštą atvažiuoja mašina.

Karaliaus rūmai senajame mies

te. Gatvės čia siaurutės, kaip Vilniuje. Patys karaliaus rūmai ne labai išdidūs. Prieš rūmus kieme kareivių sargyba. Kaip tik pataikiau būti tuo laiku, kada sargyba keitėsi. Išžygiavo apie tuzinas kareivių ir jie ilgai marširavo kieme. Marširavo paprastai ir nemėtė rankų iki ausų, kaip australai. Kai kareiviai stoja, tai jie išmeta dešinę koją gana aukštai į priekį ir trenkia batų į gridinį, kad net skamba. Kairę koją ramiai pristato ir taip sustoja. Kai pradeda eiti, taip pat dešinę koją stipriai trinkteli pirmą žingsnį. Keistas jų ir sukinys, atrodo, kad jie apie kokį stulpą eina.

Čia pat prie karaliaus rūmų ir parlamentas. Čia taip pat visur sargybiniai. Netoli nuo parlamento operos rūmai ir čia pat muziejus.

Žmonės

Švedai ar apskritai skandinavai skiriasi nuo vokiečių ir išvaizda, ir kalba. Švedai aukšti žmonės ir dauguma šviesiais plaukais. Vyrai pagal ūgį užtenkamai stambūs. Pagalvoji, kad tokie ir galėjo būti baimės per Lietuvą žygiuoti ir griauti mūsų pilis ir piliakalnių. Švedų moterys taip pat aukštos, bet nestambios. Panos laibos, kaip starnos, o plaukai, kaip gerai išbaltinti linai. Šiaip iš veidų ir vyrai ir moterys atrodo gražiai. Gal artimesnis jų panašumas būtų anglams, o ne vokiečiams. Barzdočių ir ilgaplaukių nesimatė.

Švedų kalba nepanaši nei į vokiečių, nei į anglų. Tai grupė skandinavų kalbų - norvegų, danų, švedų. Sako, kad jie savo tarpe vienas kitą supranta. Danai tačiau savo išvaizda jau skiriasi nuo švedų. Jie ne labai aukšti, veidai apskritesni, moterys storokos ir baltaplaukių jau reta. Susikalbėti Danijoje jau sunkiau. Angliškai čia retas kalba. Jau lengviau čia susikalbėti vokiškai. Danijos sostinė Kopenhaga taip pat milijoninis miestas. Jis gana platus, bet kažkaip gal ne toks išdidus, kaip Stockholmas.

pv.

"LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA" NR 32

Sovietų saugumo teroras Lietuvoje

Jeigu sakiau pirmą pamokslą ir žinojau, kad mane iškvies į rajono Vykdomąjį komitetą, tai sakydamas šį pamokslą, žinau, jog ji sužinos Vilniaus Centro komitetas. Pažiūrėsim, kas bus toliau: ar bus sudrausminti visi šie teroristai, ar bus paspaustas dar vienas teroro mygtukas ar tai prieš tikinčiuosius, ar prieš jaunimą, ar pagaliau prieš mane. Jei mane iš čia iškels, jei pasiū, kad kas peilį man į nugarą suvartytų, ar sudarys avarinę situaciją, kad žūčiau, ar pagaliau sudarys kokią nors bylą ir pasodins į kalėjimą, tai bus ženklas, kad viso to teroro pradžia ne Anykščiuose, bet Vilniuje.

Kaip bebūtų, jūs žinote, kad aš kalbu tiesą. Ir aš žinau, jeigu šiai tiesai paliudyti kaip liudininką šaukčiau jaunimą, - visi pasakys, kad tai tiesa. Jei šiai tiesai paliudyti aš šauksiuos į jus, - jūsų šimtai ar tūkstančiai bus su manimi. Ir aš sakau jums: geriau nešioti kalinio drabužius, negu apsivilkus sutaną tylėti, matant jūsų ašaras; geriau, kad ant rankų skambėtų kalinio pančiai, negu ta ranka laiminti jus ir vaizduoti nematantį jūsų skaus-

mo; geriau supūti kalėjime, negu tylėti. Ir jei aš šiandien tai kalbu, tai čia ne mano žodžiai. Tai žodžiai tų nemiegotų naktų, kai kankinosi jaunuoliai ir jų tėvai, tai žodžiai tų ašarų, kurias išverkė ligoniai ir jų artimieji; pagaliau čia visų be Sakramentų mirusių žmonių ir jų giminių skausmo šauksmas.

Bet mylimieji, jūs neverkite. Šiandien Kalėdos! Kristaus gimtadienis primena mums, kad jūsų skausmas ir ašaros įsilieja į Kūdikėlio Kristaus skausmą ir ašaras. Su mumis yra Kristus! Jis mus globoja ir gina. Jis šluosto kiekvieną ašarą ir veda ten, kur nebėra skausmo ir neteisybės, kur amžinas džiaugsmas ir amžinos Kalėdos. Amen. Anykščiai.

1977 m. Kalėdos

K A P S U K A S. 1978 m. kovo 15 d. Janina Buzaitė, gyv. Kapsuke, Vaičiūčio g. 3 - 2, buvo iškviesta į Kapsuko KGB skyrių, kur saugumo viršininkas Vilkas su vienu iš savo pavaduotojų bandė išgauti, koku būdu informacija apie J. Buzaitę kelis kartus pateko į "LKB Kroniką". Tardomąjį taip pat buvo verčiama pasirašyti (saugumiečių para-

šytą) raštą, kad "LKB Kronikoje" paskelbta apie ją informacija esanti neteisinga. J. Buzaitė patvirtino, kad saugumiečių paskaityta iš "LKB Kronikos" informacija esanti teisinga, bet koku būdu ji patekusi į Kroniką - nežinanti. Tardymas užtruko tris valandas.

Vasario mėn. J. Buzaitė esant ligoninėje, "santeknikai" išplėšė jos buto grindis, ieškodami, kurioje vietoje vandentiekio vamzdyje "užšalęs vanduo", nors kambaryje žydėjo gėlės. Manoma, kad tai buvo cėlinė saugumiečių padaryta krata.

T E L Š I A I. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis šitaip atsakė Telšių katedros vargonininkui Šeduikiui į jo pareiškimą (žr. "LKB Kronika" Nr. 31), kur buvo prašoma pagalbos, kad nebūtų nugriautas prie jo namo pastatytas koplytstulpis:

"Pranešame, kad rajono LDT (Liaudies deputatų tarybos) vykdomojo komiteto sprendimų pakeitimas nėra mūsų įstaigos kompetencijoje. Reikalui esant, juos gali pakeisti LTSR Ministrų Taryba".

Š I A U L I A I. 1977 m. vasario 11 d. kun. A. Ylius buvo iškvieštas į Šiaulių m. prokuratūrą. LTSR prokuroro padėjėjas J. Bakučionis "atsakė" į kunigo A. Yliaus pareiškimą, kuriame buvo reikalaujama jo šmeiži-

Simo Kudirkos šuolis į laisvę

Išpūdingas amerikiečių dramatis filmas apie lietuvių jūrininką.

Melbourne televizijos 7 kanalas rugpiūčio 27 d. vakare rodė dvi valandas trukusią televizijos dramą "Defection of Simas Kudirka". Pagal Simo Kudirkos tikrą istoriją, filmo tekstą parašė Bruce Feldman & Sandorn Stern, filmavo Jozak Company su Paramount televizijos kompanija.

Filmas parodo Sovietų Sąjunga radisto lietuvių Simo Kudirkos dramą, kuris 1970 m. lapkričio 4 d. iš sovietų laivo nušoko į amerikiečių pakrančių sargybos kuterį Vigilant. Sovietų delegacija tuo metu posėdžiavo laive su Amerikos atstovais dėl žuvavimo teisių JAV teritoriniuose vandenyse. Sovietų delegaciją saugojo KGB agentai.

Abu laivai buvo sustoję šalia vienas kito ir jūrininkai kalbėjosi, keitėsi daiktais, žurnalais. Simas Kudirka matė, kaip KGB agentas Gružauskas atėmė iš kito jūrininko amerikiečių žurnalus, pagrasino nubauti ir atimti iš jo jūrininkystės leidimą. Kudirka nusprendžia ištrūkti iš sovietinio teroro ir paprašyti Amerikos politinės globos. Čia labai gerai suvaidintas anglų kalbos dar mažai mokančio Simo pokalbis su amerikiečiu jūrininku. Vigilant kapitonas Devon gavo įsakymą iš pakrančių admirolo W. Ellis nesiųsti į Kudirkos reikalą ir rusams jį išduoti. Rusai užlipa į Vigilant laivą, pasigauna Kudirką, jį labai žiauriai sudaužo, sukrūvina, ir surišta parsivelka.

Kudirka teisiama sovietų Lietuvoje. Bandymas pabėgti į laisvę, sovietų laikomas valstybės išdavimu. Simas nubaudžiamas 10 metų kalėjimo. Po ketverių metų Amerikos lietuvių nuolatinių pastangų įstaigose, Kudirka surandamas, išleidžiamas iš sovietų kalėjimo ir su šeima - žmona, abiem vaikais ir motina atvyksta į Ameriką, pripažinus jiems visiems Amerikos pilietybę.

Per visą filmo istoriją išreikšti įvairūs jausmai ir simboliai, kurie turi dramatinį prastatymą. Pradžioje sovietų laivo kapitonas Popovas žaidžia šachmatus su Simu. Staiga kabinos durys atsidaro ir įeina KGB agentas Gružauskas. Abu šachmatininkai pažvelgia į jį ir Popovo akys rodo apmaudą čekistui. Gružauskas sako kapitonui, kad "kelias į proletariatą eina per jų pilvą". - Atimk duoną, pragyvenimą, tai kaip žmogus išgyvens sovietijoje? Čekistui išėjus, Popovas sako: "Simai, niekada negali pasitikėti KGB agentu, net ir šachmatų žaidime".

Simo ir Popovo draugiškumas tęsiasi keliais epizodais, net ir teisme kapitonas Popovas išdrįsta pasakyti, kad jis tik čekisto privertas pasirašęs Kudirkos apvaginimą.

Simas teisme: "Jūs dusinate mane. Jūs viską atimate ir tą laisvę trupinėli, kurio žmogus reikalingas pasijausti žmogumi. Jūs viską triuškinate. Daugiau ne! Aš nepasiduosiu. Aš amžinai kovosiu" (4 veiksmas).

Genė kalėjime lanko savo vyrą: "Simai, tu nori būti didvyriu? Sibiras pilnas tokių didvyrių". - Čia baimės apimta Genė nesupranta kas motyvuoja didvyrį nuo pataikūno valdžiai.

Kada Simas iš kalėjimo vežamas nežinomon paskirtin, jis su baimė reaguoją, atrodo, kad čekistai jau ruošiasi jį sulikviduoti miške, o paskui pasakys, kad mirė širdies priepuoliu ar kaip kitaip. Jį išmeta miške. Už minutės atvažiuoja mašina, išlipa jo žmona Genė ir pasako Simui, kad jis laisvas su visa šeima važiuosim į Ameriką. Simas iš vieno pergyvenimo kraštutinumo patenka į kitą. Jis suklum pa ant kelių, apsikabina Genę ir verkia.

Jei šis filmas būtų lietuvių gamintas, būtų žymiau išryškintas sovietų teroras, Simo kalba būtų

pateikta originale, kaip atspausdinta knygoje "For those still at Sea", kur Simas sovietų reikalauja laisvės Lietuvai, ar parodyta ne amerikoniškas kalėjimas, bet rusų katorga Sibire, kur Simas išvargę ketverius metus. Bet ir tai, kas filmo parodyta, yra didelis įnašas Lietuvos laisvės kovai ir jos kovotojui Simui Kudirkai pastatytas amžinas paminklas. PD

MELBOURNAS

ADOMO ŪSELIO —

Savanorio kūrėjo sukaktis

Ramovėnas savanoris - kūrėjas Adomas Ūselis - Adams savo 75 - tąjį gimtadienį minėjo rugpiūčio 26 d. Savo namuose South Yarra prie žmonos Stasės gražiai paruoštų stalų susirinko daug draugų atžymėti šią sukaktį. Pakėlę visi šampano taures, sugiedojo jam II-giausių metų.

Adomas visuomet linksmas, maloniai papasakojo savo jaunystės prisiminimų. Dar nesulaukęs nei pilnų 15 metų amžiaus, išėjo savanoriu į Lietuvos besikuriančią kariuomenę. Dalyvavo kovose su bolševikais, lenkais ir bermon-tininkais. Fronte du kartus buvo sužeistas, bet iš fronto nepasitraukė.

Adomas Ūselis apdovanotas Savanorio - Kūrėjo, DLK Gedimino III laipsnio ir Lietuvos Nepriklausomybės medaliais. Malonu buvo praleisti valandėlę, besiklausant anų laikų Lietuvos nepriklausomybės kovų veterano, gyvo liudinin-ko pasakojimų, nuotykių frontuose dėl Tėvynės Lietuvos laisvės. Tokių veteranų jau nebedaug beturime. Linkime Tau, Adomai, stiprios sveikatos ir sulaukti vėl laisvos Tėvynės Lietuvos!

P. Gražys

● **Vatikanas.** Izraelio vyr. rabinas Šlomo Goren kreipėsi į naują jį Popiežių Joną Paulių I, kad de jure pripažintų Izraelio valstybę.

● **The Voice of Martyrs** — protestantų žurnalas "Kankinių Balsas" rugsėjo laidoje praneša apie Moldavijoje tikinčiųjų persekiojimus. Ten bebuvo likę tik dvi katalikų bažnyčios. Vieną jų Sloboda Roskovo sovietų policija sugriovė buldozeriais, išbarstė šv. Komuniją. Katalikai verkdami rinko iš purvo šv. Komuniją ir pagarbiai priėmė Viešpaties kūną. Kokia tai pamoka krikščionims laisvajame pasaulyje, nes kai kurie šv. Komunjijos nepriima daugelį metų, nors Viešpats pasakė: "Jei nevalgysite žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės!"

● **Komunistų** valdomoje Laos šalyje buvo 40.000 krikščionių, šiandien beliko tik 15.000. Daug jų komunistai išžudė, kiti koncentracijos stovyklose.

● **Rusų** disidentų "Samizdat" skelbia apie žydę psichiatrę M. Vokanską, kuri dėl persekiojimų pabėgo į Vakarus, nes atsisakė disidentus ir tikinčiuosius pripažinti bepročiais. Tada komunistai sumušė jos sūnų dvylikmetį Mišą ir jam neleidi išvykti pas motiną į Vakarus.

● **New Yorke** komunistai sudegino "Novoje Ruskoje Slovo" spaustuve, kur buvo spausdinamas rusų kalba didelio tiražo antikomunistinis laikraštis.

● **Naujasis Popiežius** Jonas Paulius I gauna daug sveikinimo telegramų iš viso pasaulio kraštų, vyriausybių, prezidentų, organizacijų. Australijos vyskupai, renkant naują popiežių, turėjo savo pusmetinę konferenciją Sidnėjaus priemiestyje Kensingtone. Jie atsišaukia į visus Australijos katalikus melstis už naują jį Popiežių, nes prieš jį guli didžiuliai uždaviniai. Jie tuoj pat pasiuntė sveikinimo telegramą ir ištikimybės pareiškimą Popiežiui Jonui Pauliui I.

kus patraukti baudžiamojon atsakomybėn. Prokuroro nuomone, nesą pagrindo teisti knygų autorius, nes medžiaga imta iš kun. A. Yliaus bylos.

Pokalbyje dalyvavo saugumietis Česnavičius ir šiaulių dekanas kun. L. Mažonavičius, kurį valdžios pareigūnai atsivedė, kad jis padėtų nuraminti kun. A. Ylių.

— Paties dabar niekas neliečia. Esi priregistruotas. Sėdėtum sau ramiai ir dirbtum savo darbą, - įkalbinėjo dekanas L. Mažonavičius.

— Kaip niekas neliečia? - nustebo kun. Ylius. - Yra net trys ateistinės propagandos knygos, išleistos po duoto man pažado daugiau nebešmeižti. Jos savo naujais šmeižtais man neduoda ramybės. Todėl aš negaliu tylėti - turiu gintis.

"LKB Kronika" mano, kad dekanui netinka būti bedievio prokuroro advokatu.

Š I A U L I A I. 1977 m. gruodžio 21 d. Juozas Šileikis išėjo iš šiaulių m. su kryžiumi ant pečių Kryžių kalno link. Kada gi kryžius buvo nešamas darbo dieną, ir plento važiuojamoji dalis buvo užimta abiem kryptimi judančio transporto, tai su kryžiumi daugiausia teko bristi per sniegą šalikele. Transporto priemonių vairuotojai, pristabdami mašinas, stebėjo kryžiaus nešimą.

Pakeliui viena moteris, labai nustebusi ir ašarodama, kreipėsi į kryžiaus nešėją:

— Vaikelį, iš kur tau ryžto ir drąsos viešai dienos metu nešti kryžių???

— Su kryžiumi nebaisu nors ir į velnių būrį žengti, - drąsiai atsakė Šileikis.

Ką tik išėjus iš miesto, kryžiaus nešėją aplenkė VAI automobilis, paskui ta pati autoinspekcijos mašina pravažiavo priešinga kryptimi labai sumažintu greičiu, stebėdama kryžiaus nešėją. Pasukus į Kryžių kalno vieškelį autoinspektoriai vėl pralenkė kryžiaus nešėją ir, grįždami atgal, sustojo. Išlipęs autoinspektorius paklausė:

— Kur tempi tą kryžių?

— Į Kryžių kalną, tamsta inspektoriau, — atsakė Šileikis, nenuleisdamas kryžiaus nuo pečių.

— O kokia proga tu jį tempi?

— Asmeniškai intencija.

— O kur tu gyveni?

Šiaulių mieste, - trumpa iatsakė vyriškis. Mašinoje sėdėjo dar vienas pareigūnas, kuris į kryžiaus nešėją mėtė paniekos žvilgsnius. Po to autoinspektorius tarė:

— Nu ir tempk toliau tą kryžių. Laimingo kelio!

Š I A U L I A I. 1977 m. birželio 17 d. M. Jurevičius buvo iškviestas pas tardytoją

A. Tručinską, kuris teiravosi, kodėl Jurevičius niekur nedirbąs. Paplk. Baziulis perskaitė oficialų perspėjimą dėl parazitisko gyvenimo būdo ir vertė pasirašyti. Jurevičius pasirašyti atsisakė

1977 m. liepos 19 d. Jurevičius vėl buvo iškviestas pas tardytoją Tručinską. Iškviestas buvo baramas, kad palaikys ryšį su užsieniu, nes ten perdavęs apie save žinias. Milicijos ar saugumo pareigūnas Milišauskas pikta kalbėjo: "Tave reikia teisti, todėl geriau eik dirbti. Tavo vidus supuvęs. Mažiau eik į bažnyčią ir neturėk reikalų su davatkomis".

Po kelių dienų Jurevičius vėl buvo milicijoje baramas, kodėl nedirbąs. O šis, kaip ir anksčiau, reikalavo grąžinti jį jo seną darbovietę.

Milicijos pareigūnai, sužinoję, kad Jurevičius dirba zakristijonu Žarėnų bažnyčioje, rugpiūčio 29 d. pareiškė, kad baudžiamoji byla nutraukta.

Po to dar kelis kartus Jurevičius buvo kviečiamas į miliciją, bet atsisakė nuvykti.

D E L T U V A (Ukmergės raj.). 1978 m. kovo 4 d. naktį buvo pagrobti visi stacijų paveikslai, esantys Deltuvos bažnyčios šventoriuje.

Ričardas pakėlė geležinės uždangos kampą

Solistas Ričardas Daunoras, Vaclovo Daunoro pagarsėjusio Lietuvos solisto brolis, jau antri metai, kaip pasitraukęs iš Lietuvos, trumpai, bet absoliučiai teisingai papasakojo savo patyrimų dalelę iš socialinės santvarkos gyvenimo.

Vaikystės įspūdžiai

Jis gimė 1944 m. dar vykstant karui. Mažas būdamas prisimena matęs verkiančius tėtę ir motiną. Jie verkė išvežamų į Sibirą kaimynų. Nei tėvai, nei mokytojai mokyklose nieko nepapasakojo apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Dabar mokyklose dėstoma Lietuvos istorija yra labai trumpa. Nepriklausomos Lietuvos laikotarpis yra visai praleidžiamas. Apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą jis pirmą kartą sužinojęs iš pabėgėlių tremtyje. Visi lietuviai pabėgėliai yra komunistų niekinami ir vadina mi žudikais, nusikaltėliais, kurie pabėgę todėl iš Lietuvos, kad jie bijoję bausmės už savo nusikaltimus. Taip yra aiškinama mokiniams mokyklose.

Komunistai valdo Lietuvą

Tikrasis Lietuvos valdytojas yra dabar komunistai - komunistų partija. Visas kraštas yra apraizgytas komunistų partijos organizacija. Vyriausias Lietuvos komunistų partijos komitetas tvarko visus Lietuvos reikalus. Kiekvienas miestas ir kiekvienas rajonas turi savo komitetus. Net ir nedidelės įmonės ar centrai turi komunistų partijos komitetus. Šie komitetai, dirguojami iš Maskvos komandos kelių vykdo Lietuvos gyvenimo priežiūrą ir administraciją. Kaip pavyzdį tokio komunistų veikimo nurodo šį atsitikimą. Vienas konservatorijos mokytojas su keliais mokiniais buvo išvykęs į provinciją atostogų metu į pobūvį padainuoti ir muzikuoti. Įsilinksminę muzikantai ir dainininkai padainavo keletą tautinių motyvų dainų ir pabai goje dar užtraukė Lietuvos himną. Kitą dieną visi konservatorijos mokiniai ir mokytojas, kurie dalyvavo tame pobūvyje ir dainavo tautines dainas, buvo pašalinti iš mokyklos. Tokie atsitikimai žmones baugina, nes nenori prarasti galimybės įsigyti profesiją ar siekti aukštesnio mokslo. Nenuostabu tad, kad žmonės ypatingai viešose vietose yra tylūs, nekalbūs, nesileidžia į pokalbius su nepažįstamais, nes bijo būti įvesti į kokią nors "istoriją" ar apkaltinimą visai be jokio pagrindo. Šią nuotaiką yra pastebėję užsienio lankytojai ne tik Lietuvoje bet ir visoje Sovietų valdomoje teritorijoje.

Komunistų privilegijos

Komunistų propaganda skelbia visų žmonių lygybę. Iš tikrųjų lygybė yra tik propagandinis burbulas. Kai paprasti žmonės turi stovėti prie krautuvų eilėse, komunistai turi specialias krautuves. Ten jiems ne tik nereikia eilėje stovėti, bet tose krautuvėse yra visko, ko komunistai nori gauti. Paprasti žmonės turi važinėti autobusais ar trau-

kiniais. Nedaug kas turi savo mašinas, kurios yra brangios nusipirkti ir labai sunku jas išlaikyti, kai reikia gauti dalių ar jas remontuoti. Komunistų vadai turi savo žinioje mašinas su šoferiu. Tomis mašinomis naudojasi ne tik valdžios pareigūnai, bet ir jų žmonos, vaikai. Tai tau ir lygybė! Tarp Palangos ir Šventosios yra specialus paplūdimys, skirtas tik komunistams. Paprastam piliečiui tenai ne tik neleidžiama maudytis, bet draudžiama net užėiti, koją įkelti. Tas paplūdimys yra saugojamas milicijos. Komunistų pareigūnai turi specialias lignonines, specialias vaistines. Jeigu paprastiems žmonėms trūksta vaistų ar specialaus gydymo, tai to netruksta komunistams.

Ekonominis gyvenimas

Ne tik iš Ričardo, bet ir iš kitų šaltinių sužinojome, kad Lietuvoje pavienių ūkininkų jau beveik neliūk. Visi yra įjungti į kolūkius. Prie savo gyvenvietės ar toliau nuo jos kolchozininkai gali turėti 60 arų žemės. Anksčiau buvo leidžiamas ribotas skaičius karvių, kiaulių, vištų ar kitų gyvulių laikyti. Dabar leidžiama laikyti ką kas nori ir kiek nori. Turi tik mokėti specialius mokesčius. Todėl kochozininkai dabar gyvena geriau už kai kuriuos miestiečius. Mažų mažiausiai jie turi sau maisto. Sviesto kilogramas kainuoja 3,50 rub. Darbininkai, tarnautojai daugumoje gauna 80 rublių algos per mėnesį. 20 rublių atskaitoma už butą. Didelei šeimai atskaitoma 15 rub. Raudonajai armijai paremti atskaitoma 5 rubliai. Studentai gauna stipendijos 35 - 40 rublių per mėnesį. Iš to sunku pragyventi, reikia dasidurti iš namų. Yra šeimų, jeigu jos neturi jokių pašalinių pajamų, gyvena tik su ta diena, vos galą su galu sudurdami. Bet tie, kurie dirba taip vadina mose bazėse, prie krautuvų ar sandėlių, tie turi pinigų, nes ima kyšius. Be kyšių nė vienas žmogus negali ko nori įsigyti. Batų krautuvėje languose išstatyti batai yra blogos kokybės. Jei turi pinigų ir nori geresnius batus nusipirkti, turi pardavėjai ar pardavėjui į ranką išpausti bent keletą rublių, tada gausi geresnius batus. Taip yra visur, vaistinėse, pas gydytojus ir kitur.

Prievartia, melas, pasipriešinimas

Socialinėje santvarkoje žmogus daro ne tai ką jis nori, bet turi daryti tai, kas jam nurodyta. Komunistų partijos vadovai, ir tie, kurie yra jų patikėtiniai, yra absoliutūs diktatoriai. Jie skiria žmones į darbus, juos atleidžia, juos perkelia kur nori. Teoretiškai žmogus gali skųstis nurodytoms įstaigoms, bet kada vadovas yra galingas, jokie skundai nieko nepadeda. Yra viena rūšis žmonių, kurių niekas netvarko, tai alkoholikai. Jie pasigeria, guli patvoriuose, jų niekas nekabiną, nes iš jų nieko niekas negali išreikalauti. Jeigu paprastas pilietis sugaunamas išgėręs, jį patalpina į "blaivinimo namus". Čia žmogus išsimiega ir užsimoka 25 rublius pabaudos už "nakvynę ir įrašo jam

į knygutę. Labiausiai bijo kiekvienas įrašymo, nes su įrašu bet kuri įstaiga nenori priimti į darbą. Be darbų nėra, nes labai daug yra administracijoje "veltėdžių", kurių darbas yra tik kitus sekioti, o be to nedirbančius policija išveža į kitas respublikas viešiemis darbams.

Socialistinėje sistemoje išvykti į užsienį yra nelengva. Reikia gauti leidimą. Gavę leidimą turi pereiti pamokas, ką gali daryti, ko negali daryti, būnant užsienyje. Išmokyti, jie turi pasirašyti pasižadėjimą, kad jie ištikimai vykdys duotus nurodymus. Pvz. išvykstantiems nurodoma, kad nebendrautų su pabėgėliais nes jie visi esą kapitalistų papirkti šnipai.

Sovietų socialistinė tvarkos sistema yra paremta melu. Propagandistai, atrodo, įsitikinę aiškina žmonėms, kad Rusija yra pirmaujanti valstybė, kad čia gyvenimas esąs geresnis negu kitur ir t.t. Šitas melas tik tol galioja, kol žmogus nepamato pats savo akimis, kaip iš tikrųjų kitur yra. Žmogus yra gimęs pažinti tiesą ir pagal tiesą gyventi. Todėl komunistai daro labai blogai, kad jie meluoja savo žmonėms. Melagio kojos yra trumpos. Jos neša tik iki pirmojo laisvės tako. Žmonės, patyrę melo, ieško kelių iš to melo pabėgti. Kol komunistai remsis melu, tol jų sistema nebus priimta garbingų žmonių. Tai atsiti ko ir su Ričardu. Jis pamatęs melą, nenorėjo ilgiau jo atmosferoje gyventi ir pasitraukė.

Pasipriešinimas komunizmui yra žmonių širdyse. Viešai niekas nedrįsta sukilti, nes komunistams palankių šoviniščių jie gali būti su likviduoti labai greitai. Tačiau pasipriešinimas auga pamažu. Jaunoji karta yra drąsesnė, kaip vyresnioji, augusi tuojau po karo dar Stalino laikais. Dabar yra iškeliama Lietuvos vėliavos tautinių švenčių metu, rodomas nepasitenkinimas rusais ir kitais būdais. Žmogaus teisių sąjūdis, nors komunistų yra labai varžomas, pamažu skverbiasi į žmonių sąmonę ir jis vieną dieną įsigalės.;

P. B.

GARSUSIS PLĖSIKAS

Pasirodo, kad ir plėšikavimu žmogus gali pagarsėti. Vokietijoje pagarsėjo lietuvis Petras Dominas, kauniškis. 1940 metais kaip vokiečių kilmės žmogus persikėlęs į Vokietiją. Čia ir pradėjo savo karjerą. Buvo kurį laiką Belgijoje, o taip pat Olandijoje. Taip jis pasiruošė plačiu mastu daryti apiplėšimus. Jam rūpėjo brangenybės - žiedai, deimantai. Apiplėšimus darė ne jis vienas, bet turėjo savo žinioje visą bandą. Susipažino vieną moterį, kuri turėjo dukterį. Su jomis kartu jis ir gyveno. Tos moterys žinojo jo užsiėmimą, bet negalėjo jokių būdu tikėti, kad jam taip sekasi. Kartą panorėjo jom pademonstruoti vieną tokį plėšimą Olandijoje. Nusivežė ir jas. Čia moteriškės ir papuolė. Jos išdavė ir patį šio plėšimo vadovą.

Petras Dominas gavo kalėjimo iki gyvos galvos. Čia susidėjo jam eilė kaltinimų. Buvo kaltinamas ir žmogžudyste. Vedė jis dienoraštį slapto šriftu, kurio nieks negalėjo išskaityti. Sėdėjo jis Dortmundu kalėjime. Susirgo kaulų vėžiu ir buvo perkeltas į vieną lignoninę Hamburge. Čia jį aplankydamo kun. V. Šarka. Pradžioje Dominas buvo nešnekus, bet vėliau prašneko ir nemaža ką papasakojo iš savo gyvenimo. Jis pasisakė, kad plėšikavimu pradėjo verstis ne dėl to, kad norėtų pralobti, bet kad jis matė žmonių nelygybę ir norėjo nubauti turtinguosius. Žmogžudystės jis sakėsi nenorėjęs padaryti ir nepadaręs. Du senukai per jį buvę nužudyti, bet ne jis nužudęs, o jo pasiūstieji draugai. Ne žudyti jis juos siuntęs, bet atimti jų brangenybes. Tų brangenybių senukai jau neturėję, bet jis apie tai per vėlai sužinojęs.

Taip nerami Petro Domino sie la Hamburge užgeso. jo plėšikavimo bylos liko prirašyti tomiai. Vokiečiai susidomėjo šiuo didžiuoju plėšiku ir iš jo istorijos susuko filmą. Taip plėšikavimu žmogus pagarsėjo.

NEWCASTLE KRONIKA

● Tautos Šventės minėjimą surengė Apylinkės Valdyba St. Peter salėje Hamiltone rugsėjo 9 d. Dr. Algis Ivinskis skaitė paskaitą, o meninę dalį atliko Zakarauskų Trio dainomis ir deklamacijomis.

● Newcastle Lietuvių choras surengė savo tradicinį žiemos vakarą. Gausių svečių tarpe buvo ir estų, latvių, ukrainiečių. Choras pateikė dainų koncertą, dirguojant ir fortepijonu akompanuojant pačiam choro vadovui Stasiui Žukui. Choras atliko 10 gražių dainų, atskirais vyrų, moterų ir mišraus choro išėjimais. Populiarus Zakarauskų Trio pasirodė čia estradinėmis dainomis. Pobūvį paruošė darbščios choristės, parengusios įvairių valgių, o geras orkestras išjudino šokiams.

● Rasa Bajelytė sugrįžo po trijų metų kelionių Azijoje ir Europoje. Savo ilgai kelionei papildomai

užsidirbo Izraelyje, Skotijoje, Anglijoje, o Islandijoje dirbo net visą pusmetį.

● Algis Butkus, gavęs finansinę premiją už muzikos kompoziciją australų filmui, praėjusių metų gale išvyko kelionėms po pasaulį. Šiuo metu jis keliauja po Indiją. Sugrįš ateinančių metų pradžioje.

A. Š.

** Sovietų valdžia nebeslepia pykčio dėl Kinijos lyderio Hua Kuo - Fengo vizito Rumunijoje, Jugoslavijoje ir Irane, kur jis visur kritikavo Sovietų Sąjungą dėl viešpatavimo pasaulyje. Kinija pasirašė net taikos sutartį su Japonija.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.

Published by Mr. V. Laukaitis as the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

MELBOURNE

Etninių Bendruomenių Taryba

Rugsėjo 1 d. penktadienio vakare Olandų bendruomenės iniciatyva buvo sukviešti visų etninių bendruomenių vadovai pasitarimui dėl valdžios skirstomų pašalpų senelių namų statybai. Pasitarimas buvo Olandų klube Abel Tasman prie Carnegie. Pakvietimuose nebuvo tiksliai nurodytas pasitarimo tikslas, todėl mes neturėjome galimybės pasikviesti mūsų šalpos organizacijų atstovus. Organizatoriai aiškinosi, kad jie tą vakarą norėjo gauti tikrai visų bendruomenių vadovų principinį sutikimą steigti prie "Ethnic Communities Council" patariamąjį arba koordinacinį komitetą, kad vėliau įtrauktų visų šalpos organizacijų atstovus bendrai veikti valdžios įstaigose dėl leidimų ir paramos senelių namų statyboms. Dabartiniu metu po penkerių metų delsimo jau statomi graikų ir italų senelių namai. Valdžia duoda po vieną dolerį už surinktus du dolerius.

Latviai turi nusipirkę prie Hurstbrige 20 akrų žemės ir jau norėjo pradėti statyti, bet vietiniai austra-

lai susirašė petiją vietiniai savi-valdybei ir leidimas statyti buvo atšauktas, aiškinant, kad nenorime turėti "Geto". Statybos klausimas dabar eina teisme.

Kroatų Kultūrinė šventė

Rugsėjo 2 d. šeštadienį Melbourne kroatų Fitzroy miesto salėje buvo surengę savo Kultūrinę šventę - Festivalį, į kurį atsilankė daug svečių, bet iš ministerių nebuvo nė vieno. Festivalį min. Jona vardu atidarė Liberalų parlamentaras Collins ir darbiečių atstovas parlamentaras Remington, kurie pasakė gražias kalbas, įvertindami imigrantų kultūrinį įnašą Australijos gyvenimui ir kvietė mokyti savo vaikus gimtosios tėvų kalbos, gerbti savo tautinius papročius.

Atidaryme dalyvavo ir kitų tautų atstovai bei bendruomenių vadovai. Lietuvių Bendruomenei atstovavo Apylinkės Valdybos pirm. Albinas Pocius su žmona. Festivalį sudarė iškilmingas atidarymas, koncertas ir tautodailės paroda.

Koresp.

MELBOURNAS

Į LIETUVIŲ DIENAS

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba per lietuvių kelionių įstaigą Business Holiday Travel Pty. Ltd. organizuoja specialią ekskursiją ekspreso autobusais į Lietuvį Dienas Sydnėje.

Autobusai išvyks 1978. 12. 26 (antradienį, Kalėdų antrą dieną) ryto iš Melbourne Lietuvių Namų, 44 - 50 Errol St., Nth Melbourne ir tą pačią dieną vakare atvyks į Sydnę prie Lietuvių Namų Banks townne. Kelionės metu numatomi keturi pusvalandžio sustojimai miestuose prie restoranų, kur bus galima pavalgyti ir tt..

Iš Sydnėjaus autobusai išvyks 1979. 1. 1 (pirmadienį) iš Sydnėjaus Lietuvių Namų Bankstowne ir at-

vyks į Melbourne, sustodami prie Melbourne Lietuvių Namų.

Autobusai bus pirmos klasės: atlošiamom sėdynėm, vėsinami (air conditioned), su tualetu. Keleiviai ir jų bagažas bus kelionės metu apdrausti (third party insurance).

Kelionė ten ir atgal kainuos \$ 45 asmeniui.

Normali autobuso kelionės kaina yra tarp \$ 62 ir \$ 64.

Norintieji vykti gali registruotis - Melbourne Lietuvių Namuose (sekmadieniais pietų metu) arba firmoje: Business Holiday Travel P/L, 636 St. Kilda Rd. Melb, 3004; tel. 51 1478 (šiokiadieniais darbo valandom), įmokėdami \$ 10 depozito. Tikslus išvykimo laikas bus nustatytas vėliau, sekant keleivių pageidavimą.

ALB Melb. Apylinkės Valdyba

Neringos klubo slidininkai, iškovoję "Geriausios Australijos lietuvių slidinėjimo komandos" taurę 1978 metų Žiemos Sporto Šventės varžybose Mt. Buller. Iš kairės - T. Aniulis, J. Mašanaukas, G. Mackevičius, A. Gružauskas, P. Aniulis, L. Žalkauskas.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Parapijos Sekmadienio mokyklos QUIZ - lituanistinių žinių patikrinimo konkursas vyksta Lietuvių Namuose rugsėjo 17 d. 2 val. p.p. Mokiniams klausimai išdalinti. Tėveliai prašomi prižiūrėti, kad visi vaikai gerai išmokyti ir galėtų laimėti premijas.

Lietuviškų ornamentų procesijų kryžius, ALK Federacijos pirm. V. Laukaičio rūpesčiu, jau stovi mūsų Šv. Jono bažnyčioje, iškeltas prie altoriaus. Parapijos klebonas australas džiaugiasi, kad lietuviai taip papuošė bažnyčią.

Melbourn ir plačių apylinkių lietuviai maloniai kviečiami ateinantį šeštadienį į Tėviškės Aidų balių Richmondo miesto salėje. Mūsų laikraštis tarnauja visoms organizacijoms ir visiems lietuviams, visi čia yra laukiami. Paskubėkime staliukus užsisakyti pas Federacijos pirm. V. Laukaitį.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos metinis susirinkimas įvyks rugsėjo 24 d., sekmadienį, 2.30 val. po pietų Lietuvių Namuose Moterų seklyčioje. Visos narės prašomos būtinai atvykti.

Paminklas ant a.a. Birutės Juškevičiūtės - Kalkbrenner kapo bus pašventintas rugsėjo 24 d. po lietuviškų pamaldų. Ji palaidota Footscray kapinėse. Vos sulaukusi 24 m. amžiaus, ji žuvo auto katastrofoje 1977. IX. 18.

AKADEMINĖ IR KULTŪRINĖ PREMIJA

Australijos Lietuvių Fondo Valdyba rugpiūčio 31 d. posėdyje paskyrė \$ 500 akademinę premiją. Tai už lituanistinės temos darbą

Pirmajai Komunijai vaikai pradami ruošti rugsėjo 17 d., sekmadieniais. Pamokos bus 10 val. mūsų Parapijos Sekmadienio mokykloje.

Birutė Šaulytė atsiuntė Redakcijai atviruką iš VI Tautinės Skautų Stovyklos Amerikoje. Ji rašo, kai visas tūkstantis skaučių ir skautų prie laužo uždainuoja Lietuvą brangi, mano tėvyne, taip didingai graudu, kad iš džiaugsmo širdis smarkiau plaka. Daug naujų pažinčių ir tokia garbė būti lietuvaite.

"Tėviškės Aidų" skaitytojais gana dažnai keičia adresus. Administracija maloniai prašo tais atvejais nurodyti senąjį ir naująjį adresą ir pridėti bent 50 centų išlaidoms padengti.

Dailininkas J. Banks - Baukus savo sukurtų paveikslų yra išstotęs Viktorijos Menininkų Draugijos Pavasario parodoje Centre galerijoje E. Melbourne. Priimta tik 94 rinktinių menininkų kūrinių. J. Baukus yra vienintelis lietuvis menininkas Viktorijoje, kuris priimtas dalyvauti šioje parodoje ir meno kritikų gerai įvertintas.

A. A. Juozas Jokubavičius, viengungis, mirė vėžiu Caritas Christi ligoninėje, Kew, rugsėjo 7 d. Rožančius Tobin Brothers laidotuvių koplyčioje, Flemingtone, rugsėjo 11 d. pirmadienio vakare 7 val. Laidojamas antradienį iš mūsų Šv. Jono bažnyčios 2.30 val. p.p. ir bus palydėtas į Fawkes kapines.

moksliniam laipsniui gauti Australijos aukštojo mokslo institucijose ar už Australijos žurnaluose atspausdintą mokslinę studiją. Premija nedalinama. Premijai galioja senosios taisyklės, priimtose Fondo valdybos 1977. III. 12. Vertinimo komisiją sudaro prof. V. Doniela, prof. A. Kabaila ir A. Zubras. Nutarta skirti \$ 500 grožinės literatūros premijai. Taisyklės premijai ir vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

ALF Valdyba

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Įnašai ir aukos. AL Fondui įmokėjo: V. Pleškūnas \$ 800, ALF balius Sydney \$ 381,21, J. Ramanauskas \$ 300, J. Vizbaras \$ 150. Po \$ 100 B. Matačiūnas, A. Šabrinskas, J. V. Šlitteriai, \$ 50 R. Andrekus, \$ 35 B. L. Stašioniai. Po \$ 25 kun. Pr. Vaseris, A. Kocius, V. Danta, N. Kantvilienė, R. Pukienė, J. Mickeienė, po \$ 20 A. Krausienė, P. S. Pažereckai, A. Baltrukonienė, Jonaičiai, K. Daniškevičius, M. Petronis. \$ 12 J. D., po \$ 10 A. Bukauskas, M. B. Gailiūnai, M. Gailiūnas, R. L. Milašas, B. Paskočinas, B. Šidlauskas, A. Vagusa, S. Žukienė S. Šatkauskas, A. Žvirblis, \$ 5 A. Zubras, \$ 2 J. Federavičius. Naujieji AL Fondo šimtininkai: B. Matačiūnas, J. V. Šlitteriai, A. Šabrinskas.

AL Fondo Valdyba nuoširdžiai sveikina naujuosius šimtininkus ir dėkoja visiems parėmusiems Fondą.

AL Fondo Valdyba

Džiugo Tuntas

Melbourno Skautininkų sueigą sušaukė Ramovės pirm. s. Albinas Pocius pas kapelioną Parapijos Namuose rugpiūčio 30 d. Prie kavutės buvo aptarti įvairūs skautiški reikalai. Tuntininkas s. H. Antanaitis pranešė, kad mūsų VI Tautinės Stovyklos apyskaitos dar nėra visai suvestos, nes kai kurie likę dalykai, kaip TS marškiniai ir kt. dar buvo nuvežta į Amerikoje vykusią TS, kur jie parduoti. Galutinai suvedus visas pajamas bei išlaidas, Bendruomenės Revizijos komisija patikrins ir paskelbs spaudoje Revizijos aktą.

Ps. Rasa Statkuvienė papasakojo savo išpūdžius iš sportininkų išvykos į Pasaulio Lietuvių Sporto Šventę Torontė ir gastrolių po Ameriką. Ji grįžo su aukso medaliu, kai Australijos mūsų merginų krepšinio rinktinė laimėjo čempionatą.

Aptarti ir buvusios Tautinės Stovyklos reikalai. Tai buvo labai gerai paruošta programa, daug joje atlikta lituanistinių dalykų. Jei kai kur spaudoje pasirodė neigiamų atsiliepimų, tai rašo tie, kurie savo akimis nėra matę kokia programa buvo atliekama Tautinės Stovyklos metu.

Jūrų skautininkas inž. Vytas Vaitkus Melbourne tarnyboje pakeltas į Planavimo inžinierius Turbinų generatorių sekcijoje, Elektros departamente, kur jau dirba baigęs universitetą nuo 1961 m. Elektros gamybos žurnale rugpiūčio laidoje įdėta jo nuotrauka ir pakėlimas. Sveikiname mūsų mieląjį brolių Vytą Vaitkų su užsitarnautu pakėlimu!

Mus jau pasiekė iš Čikagos naujas - gegužės mėn. SKAUTŲ AIDAS. Jame vėl daug išpūdžių ir aprašymų iš mūsų VI Tautinės Stovyklos. Romintos pastovyklės viršininkė s. J. Žitkevičienė rašo, kad jos pastovyklė buvo lietuviškiausia visoje stovykloje - joje nesigirdėjo angliško žodžio, tai gražus pavyzdys jaunimui. Birutė Prašmutaitė rašo apie Stovykloje vykusią Skautoramą, tai sesės nusiskundė, kad jos neatvažiavusios į stovyklą mokyti, bet vėliau užsiėmimų vadovei R. Statkuvienei buvo didelis pasididžiavimas, kai po skautoramos jau girdėjosi kiti atsiliepimai: "Labai patiko! Buvo įdomu!"

Kita Stovyklos dalyvė čia rašo apie debatus: "Ar skautavimas

LATROBE VALLEY

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Netikėtai gausiai susirinkus vietos, Sale ir net prie Erikos vykdomos užtvankos statybos atvykus keliems lietuviams, rugpiūčio 26 d. Morwelly gražiai paminėta Rugsėjo 8 - ji diena.

Gripo "padedama" paruošusi ir pravedusi šį minėjimą seniūnė V. Kozeniauskienė paskaitai pakvietė Anitą Matukevičienę. Dėka plataus apsiskaitymo būdama istoriniai įžvalgi, blaiviai vertindama tragišką mūsų tautos dabartį prelegentė vaizdžiai nušvietė Rugsėjo 8 d. reikšmę lietuvių tautai, istorinėmis datomis ne užtvindydama originalių ir gal tik pirmą kartą jos čia klausovams pateiktų minčių. Didelis jai ačiū už tai.

Sale lietuvių seniūnė E. Eskirtienė pasidžiaugė aptiktomis patogiomis patalpomis susirinkimams Sale, kviesdama visus prie progos jomis pasinaudoti numatytiems renginiams ir pasisvečiavimams.

J. Mikštas skaitė ištraukas iš savo "Tarybinio genocido" eiliuotos kūrybos, pabrėždamas, kad pastarųjų metų baisiausias mūsų tautos žudikas yra rusiškasis komunizmas, pasinešęs iš laisvės išlaisvinti visą laisvąjį pasaulį. Minėjimas baigtas pakiliai sugiedotu Tautos himnu.

Suneštinių vaišių metu praves-tai loterijai fantus aukojo K. A. Matukevičiai, P. M. Kazakauskai. Ačiū jiems ir visiems dalyviams, prisidėjusiems prie šio patriotinio renginio, rodančio, kad turint gerų norų ir pasišventusiai veiklių lietuvių, ir mažosios lietuvių kolonijos, vis dar mažėdamos, gali pasigėrėtina išsilaikyti mūsų paverptos ir po pasaulį išsiblaškusios tautos išlikimui labai.

Jau ne pirmą kartą beveik nuolatiniai šiuose mūsų renginiuose dalyvauja ir kitatautės žmonos šių gerų lietuvių: J. Šeštoko, P. Petniūno, junj. V. Šabrinsko, tvarkančio čia visas seniūnijos muzikas (dėstytojas Gipslando Institute), I. Bindoko, K. Šimkūno, toli sau turtingai ūkininkaujančio, G. Baleišos ir kitų.

- jms -

yra viso gyvenimo užsiėmimas - mums visiems svarbus klausimas, ypač jaunesniesiems. Todėl ši tema ir buvo parinkta skautiškiems debatsams. Kalbėtojai atstovavo visoms skautų šakoms: skautams ir jūrų skautams, vyr. skautėms ir skautams vyčiams bei jūrų budžiams ir skautininkams. Vyresni amžiumi skautai - skautės ir skautininkai sudarė auditoriją, o kalbėtojai buvo sesės ir broliai iš Australijos rajono".

Skautų Aidą labai gambiai redaguoja v. s. Sofija Jelionienė, kurią stovyklaujančią VI Tautinėje Stovykloje visi pažinome. PD

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Atvažiuoja "NEO LITHUANIA" orkestras

Pasitarimai eina prie pabaigos, atsikvietimui iš Čikagos pramoginės ir šokių muzikos orkestro "Neo Lithuania", susidedančio iš septynių žmonių.

Keliaudami Kanadoje ir Amerikoje mūsų sportininkai linksminosi lietuvių globoje suruoštosios vaišės ir šokiuose. Tačiau ypatingai buvo patenkinti šokdami Čikagoje, grojant lietuvių "Neo Lithuania" orkestrui, vadovaujant Algiiui Modestui.

Mūsų sportininkų išvykos vadovams pakvietus, "Neo Lithuania" orkestras sutiko atvykti į ALD. Jie gros jaunimo pasilinksminimui, kuris vyks po Jaunimo koncerto, Bankstowne gruodžio 27 d. ir sportininkų Naujųjų Metų baliui Rockdale Town Hall.

"Neo Lithuania" orkestras aplankys ir kitus Australijos miestus, greičiausiai keliaudamas kartu su Grandinėlės šokėjais.

Amerikiečių parama Grandinėlei

Ohio valstijos Meno Taryba Clevelande paskyrė Grandinėlei \$ 7.000 auką, kelionės į Australiją parėmimui. Grandinėlės kelionė į Australiją kaštuos per \$ 60.000. Tai pinigų sumai sukaupti Clevelande sudarytas komitetas. Darbas vyksta sklandžiai, gaunant vis daugiau aukų. Pinigai įplaukia iš Grandinėlės koncertų, balių ir kitų parengimų. Didžiausią pinigų sumą sudės patys šokėjai ir jų tėvai. Tai ne maža pinigų suma, kurią paklos Grandinėlės šokėjai, važiuodami mūsų ALD papildymui.

ALDRK Inf.

Lietuvaitė pasaulio čempionė

Berlyne vyko pasaulio plaukimo pirmenybės. Lietuvaitė Lina Kačusytė atstovavo Sovietų Sąjungai. Plaukdama krūtine 200 m pagerino pasaulio rekordą, nuplaukusi per 2: 32.42 sekundes. Tai pati pirmoji lietuvaitė, sumušusi pasaulio rekordą, tik gaila, kad tai ne Lietuvos garbei, o Sovietų Sąjungai.

Tarp plaukimo stilių yra žinomi: laisvas, nugara, krūtine, plaštaka, kraulis ir kiti. Olimpiniuose žaidimuose naudojami pirmieji

trys. Lietuvoje plaukimo sportas plačiai paplitęs, kai ežeringų aplinkinių ir paupių gyventojai, tiek vyrai tiek moterys mokėjo plaukti keliais būdais. Daugiausia plaukiama krūtine, rankas išmetant paeiliui, bet pilnai jų neištiesiant. Lenk tyniaujant rankas stengiamasi išmesti kiek tik pajėgiama, todėl plaukiant su kiekvienu rankos metimu paneriama smakras, net burna, kartais ir visas veidas.

Edas

PRAŠOME
SUMOKĖTI
"TĖVIŠKĖS AIDŲ"
PRENUMERATĄ
— \$ 15 —
UŽ 1978 m.
Administracija

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS Telefonas 354 5059

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

"TALKA" LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 7% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 10% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t. y. birželio 30 d., už atsiimtus term. ind. metų bėgyje - 4%), už įnašus (shares) iki 10% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 10000 įkeičiant nekiln. turta, iš 11%, asmenines paskolas iki \$ 3000 su garantuotojais iš 12% iki \$ 1000 be garantijos iš 13%. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, G.P.O. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namai, 6 Eastray St., Norwood.

Pašto adresas: "TALKA", Lietuvių Namai, 6 Eastray St. Norwood, S.A. 5067.

Birutė V. SCHUBERT & ASSOCIATES

(Birutė Šniraitė — Schubert)

TAXATION CONSULTANTS

Padedą sutvarkyti mokesčių

(INCOME TAX RETURNS) ir sąskaitųbos reikalus

12 Lind St. Strathmore, Vic. Tel. 379-7113 arba 347-3444